

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์*

Desirable Leadership of Subdistrict Headman, Village Headman in Chamni District Buriram Province

สิริมล กะชีรัมย์, สถาพร วิชัยรัมย์ และธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ

Sirimon Kachiram, Sathaporn Wichairam and Thanyarat Phutthiphongchaicharn

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Buriram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 660426070014@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ช่วยให้เข้าใจถึงแนวทางในการพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำของผู้นำชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 380 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.47) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และรวดเร็ว ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตรงไปตรงมา

*ได้รับบทความ: 28 สิงหาคม 2567; แก้ไขบทความ: 10 พฤศจิกายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 12 พฤศจิกายน 2567

มีความเสียสละเพื่อประชาชน รองลงมาคือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น เพื่อให้การสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในชุมชน

คำสำคัญ: ผู้นำ; ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์; กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the desired leadership levels of village headmen and subdistrict chiefs in Chamni District, Buriram Province, to understand approaches to enhancing community leaders' leadership skills, which will lead to an effective and sustainable improvement in the quality of life for people in the area, and 2) examine opinions and recommendations on developing the desirable leadership qualities of village headmen and subdistrict chiefs that can respond to the needs of the people in Chamni District, Buriram Province. This quantitative research employed a sample group of 380 residents of Chamni District, Buriram Province, selected through simple random sampling. The research tool used was a questionnaire with a reliability value of 0.96. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings were as follows:

1. The overall desirable leadership qualities of village headmen and subdistrict chiefs in Chamni District, Buriram Province, were at a high level ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.47). The areas ranked from highest to lowest in terms of mean score were personality, initiative, role and responsibilities, interpersonal relationships, and decision-making.
2. Opinions and suggestions for enhancing the desired leadership of village headmen and subdistrict chiefs to meet the needs of the people in Chamni District, Buriram Province, included that these leaders should be bold in thinking, action, and decision-making, act promptly, perform duties with honesty, transparency, accountability, integrity, and self-sacrifice for the public. Following this, it was suggested that village headmen and subdistrict chiefs should ideally be from the younger generation, physically fit, possess

a minimum of a bachelor's degree, and be able to utilize technological knowledge to develop their villages/communities. Moreover, they should have the ability to liaise and seek support or solutions from other agencies to address community issues effectively.

Keywords: Leader; Desired Leadership Qualities; Village Headmen and Subdistrict Chiefs

1. บทนำ

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำทางปกครองในระดับตำบล หมู่บ้าน และอีกบทบาทหนึ่งคือการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี อำนาจความสะอาดแก่ราษฎรในการติดต่อหรือรับบริการกับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการที่จำเป็นของราษฎร แจ้งต่อส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือ รวมถึงการสนับสนุน ส่งเสริม อำนาจความสะอาดในการปฏิบัติหน้าที่หรือให้บริการส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคุมดูแลราษฎรให้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนราชการและเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรอบรม ศึกษา ให้ราษฎรมีความรู้ ความเข้าใจข้อราชการ แจ้งให้ราษฎรช่วยเหลือกิจการสาธารณประโยชน์ เพื่อบำบัดป้องกันภัยอันตรายสาธารณฉุกเฉิน จัดให้มีประชุมราษฎร และคณะกรรมการหมู่บ้าน ปฏิบัติตามคำสั่งทางราชการ ปฏิบัติการตามภารกิจหรืองานอื่น ตามกฎหมาย ระเบียบทางราชการ หรือตามที่กฎกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอมอบหมาย เป็นผู้แทนของรัฐบาลนำภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ พร้อมกันนั้นจะต้องดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม โดยเฉพาะการบูรณาการทุกภาคส่วนราชการในการจัดให้มีการคุ้มครองป้องกัน ส่งเสริม และช่วยเหลือประชาชนและชุมชนที่ด้อยโอกาส เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคมในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2562, หน้า 132)

ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์กรหรือกลุ่มใด ๆ เพราะผู้นำมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง และสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานโดยการสร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นสมาชิกให้ทำงานได้ดีขึ้น ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และผลักดันและนำพาให้กลุ่มหรือองค์กรไปสู่ความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่เป็นเลิศให้กับองค์กร ซึ่งในภาพรวมแล้ว ผู้นำต้องสามารถโน้มน้าวและสร้างอิทธิพลต่อคนผ่านสายสัมพันธ์อันดีและการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร (พัชรา วาณิชชิติน, 2560, หน้า 33) ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและบริหารจัดการหมู่บ้าน ชุมชน ให้เกิดความเข้มแข็ง โดยการใช้ทักษะการบริหารจัดการและความสามารถในการเป็นตัวอย่างที่ดี จะช่วยให้หมู่บ้าน ชุมชนมีความสงบเรียบร้อย และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน ผู้นำที่ดีจะทำให้ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนไปในทิศทางที่ดี สามารถขับเคลื่อนงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าหมู่บ้านหรือชุมชนใด มีผู้นำที่ไม่ดี ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน และขาดภาวะความเป็นผู้นำ ก็จะทำให้การพัฒนาในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้นเคลื่อนไปได้ช้า

อำเภอขานี เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดบุรีรัมย์ มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 35,311 คน มีครัวเรือนจำนวน 9,403 ครัวเรือน มีเนื้อที่ประมาณเนื้อที่ 242 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ออกเป็น 6 ตำบล 63 หมู่บ้าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 แห่ง (แผนพัฒนาอำเภอ พ.ศ. 2566-2570 อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์, 2566, หน้า 2-5) ด้วยสภาพบางพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล ผู้นำหมู่บ้านจึงเป็นที่พึ่งที่ดีที่สุดของชาวบ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงเปรียบเสมือนพ่อบ้านประจำหมู่บ้านที่มีความสำคัญในการที่จะดูแลช่วยเหลือ และปกป้องลูกบ้านของตนเอง เพราะปัญหาบางอย่างองค์กรต่าง ๆ ก็ไม่สามารถเข้าไปช่วยเหลือชาวบ้านได้ทัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการสนับสนุนการบริหารงานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รับรู้ปัญหาและเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ดังนั้น ประชาชนส่วนใหญ่จึงคาดหวังในตัวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในหลายด้าน โดยเฉพาะในแง่ของการเป็นผู้นำที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรของหมู่บ้านและชุมชน การมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ดีย่อมมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับภาครัฐ โดยการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและเป็นการสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า และนำไปสู่ความสำเร็จของหมู่บ้านและชุมชน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นปลัดอำเภอและปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลวิจัยที่ได้นำเสนอเป็นสารสนเทศพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณลักษณะภาวะความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพิจารณาและตัดสินใจเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านซึ่งจะเข้ามาเป็นผู้นำของหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งการมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดีที่ประชาชนต้องการจะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ และสามารถปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงต่อภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจและได้รับการสนับสนุน รวมถึงความร่วมมือจากประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนวิธีการดำเนินงานและระเบียบวิธีวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 35,311 คน (ที่ทำการปกครองอำเภอลำสนธิ สำนักทะเบียนอำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์, 2566) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 380 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) แล้วทำการสุ่มกระจายไปตามตำบลต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชนอำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการตัดสินใจ และด้านความคิดริเริ่ม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง .66-1.00 จากนั้นได้นำเครื่องมือในการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในพื้นที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2558) พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.962

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ออกหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง

ที่เลือกจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตที่อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามด้วยตนเอง จนเก็บแบบสอบถามได้ครบทั้งหมด 380 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วแสดงจำนวนและร้อยละ 2) ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและเสนอข้อมูล

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 380 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 66.80 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 41.10

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์	ระดับภาวะผู้นำที่พึงประสงค์			อันดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1. ด้านบทบาทหน้าที่	4.46	0.51	มาก	2
2. ด้านบุคลิกภาพ	4.47	0.48	มาก	1
3. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.44	0.51	มาก	4
4. ด้านการตัดสินใจ	4.43	0.53	มาก	5
5. ด้านความคิดริเริ่ม	4.46	0.52	มาก	2
โดยรวม	4.45	0.47	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.48) ด้านความคิดริเริ่ม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.52) ด้านบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.51) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ สรุปได้ดังนี้ 1) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และรวดเร็ว ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตรงไปตรงมา มีความเสียสละเพื่อประชาชน 2) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน 3) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรตรวจสอบดูแลประชาชนให้ทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น เพื่อให้การสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในชุมชน 4) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีความจริงใจ ไม่ถือตัว ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก มีจิตใจที่เข้มแข็ง โอบอ้อมอารีต่อลูกบ้าน พร้อมบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้ประชาชน

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบทบาทหน้าที่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการตัดสินใจ และด้านความคิดริเริ่ม ทำให้มีข้อมูลที่จะสามารถนำไปปรับปรุงเป็นแนวทางพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะและภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงมีติดตัวและแต่ละบุคคลจะมีระดับภาวะผู้นำมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ การฝึกฝนและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ครบตามคุณลักษณะของผู้นำ คือ ด้านบุคลิกภาพ ต้องมีสุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้เป็นอย่างดี วางตัวน่านับถือ สุขุมรอบคอบ กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ด้านความคิดริเริ่ม ควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ นำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์และสอดคล้องกับความต้องการของราษฎร เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในและภายนอกหมู่บ้าน/ชุมชน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ ด้านบทบาทหน้าที่ ต้องมีความตั้งใจ อุทิศเวลาในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานโดยให้ทุกคนมี

ส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ให้คำปรึกษา แก่ราษฎรในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ต้องสื่อสารกับคนทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จิตใจกว้างขวาง ยอมรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากราษฎร ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นหรือ หน่วยงานอื่นได้โดยไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ด้านการตัดสินใจ ต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เต็มขนาด รอบคอบอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ถูกระเบียบ กฎหมายและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นสำคัญ ปรัชญาหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ติดตามและประเมินผลการตัดสินใจ และรับผิดชอบ ต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ การมีภาวะความเป็นผู้นำที่ดีตามที่ประชาชนต้องการย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติ หน้าที่ในพื้นที่ และสามารถปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงต่อภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผล งานวิจัยของณัทย เลิศหล้า (2561, หน้า 66-73) ได้ศึกษา ทศนคติของประชาชนต่อคุณลักษณะด้าน ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลกลุ่มหัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบทบาทหน้าที่ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ มีความตั้งใจ อุทิศเวลาในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นกันเองกับประชาชน สามารถติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ฉลาด มีไหวพริบ ให้คำปรึกษาแก่ราษฎรในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของเนตร์พัฒนา ยาวีราช (2557, หน้า 113-114) ได้สรุปลักษณะของผู้นำไว้ว่า ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีความ พยายามสูงในการทำงานให้บรรลุความสำเร็จสูงสุด มีความกระตือรือร้น พยายามทำงานให้สำเร็จแม้ว่า จะมีอุปสรรค มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีแรงขับต้องการประสบผลสำเร็จ ซึ่งหมายถึงการเจริญเติบโตของ องค์กร มีแรงจูงใจสูง (Leadership Motivation) ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่มีแรงขับแรงเท่านั้น แต่มีแรง จูงใจในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และยังมีคุณสมบัติ (Integrity) กล่าวคือ ผู้ที่มีคุณลักษณะที่กระทำ ตามที่ได้พูดไว้รักษาคำมั่นสัญญาเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความไว้วางใจ (Trust) ความซื่อสัตย์ (Honesty) ทำให้ บุคคลอื่นเชื่อถือ (Credibility) สอดคล้องกับงานวิจัยของศากกร วิเศษนคร (2566, หน้า 292-294) ได้ ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ อยู่ในระดับมาก

2.2 จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลิกภาพ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีสุขภาพ จิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ท่าทางเป็นมิตร สุภาพอ่อนโยน

มารยาทดี ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้เป็นอย่างดี วางตัวน่านับถือ น่าชื่นชม เป็นแบบอย่างที่ดี สุขุม รอบคอบ กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของเดซา เดชะวัฒนไพศาล (2565, หน้า 18) ได้อธิบายลักษณะของด้านด้านบุคลิกภาพของผู้นำไว้ว่า บุคลิกภาพคือทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏออกมาจากตัวบุคคล ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลมีลักษณะที่แตกต่างกัน บุคลิกภาพบางอย่างติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด บางอย่างได้รับอิทธิพลจากการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสภาพแวดล้อมหรือสังคมที่ใกล้ชิด ผ่านกระบวนการเรียนรู้และการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ซึ่งบุคลิกภาพมักจะถูกแสดงออกซ้ำๆ กัน แม้ว่าบุคคลจะอยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการมองเห็นหรือการรับรู้จากบุคคลอื่นๆ ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมรินทร์พานิช (2563, หน้า 131-141) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม พบว่าด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก

2.3 จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดบึงกาฬ ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่สามารถสื่อสารกับคนทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึ่งของราษฎร มีความเห็นอก เห็นใจ เข้าถึงราษฎร จิตใจกว้างขวาง ยอมรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากราษฎร ให้เกียรติและยกย่องชมเชยผู้อื่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นได้โดยไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของรัตติกรณ์ จงวิศาล (2560, หน้า 11) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาวะผู้นำด้านมนุษยสัมพันธ์ไว้ว่า มนุษยสัมพันธ์เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร และศึกษาปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มและองค์กร เพื่อให้ทั้งบุคคล กลุ่มและองค์การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน รวมถึงการศึกษาความสัมพันธ์แบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร และในทุกๆ สถานที่ที่มีคนอาศัยอยู่ มนุษยสัมพันธ์ไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของสามัญสำนึก แต่เป็นการศึกษาจากองค์ความรู้ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยเชิงประจักษ์ว่าทำอย่างไรจะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้องค์ความรู้และความสามารถและศักยภาพอย่างเต็มที่ มีความสุข ความเพลิดเพลินในการทำงาน มีความพึงพอใจและสามารถบรรลุเป้าหมายทั้งของตนเองและองค์กรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา รัชฎาเพชร (2565, หน้า 2354-2368) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ผลการศึกษาค้นพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการตัดสินใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เด็ดขาด และรอบคอบด้วยวิธีที่ดีที่สุด หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพ

บริบทและสภาพปัญหา ตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ถูกระเบียบ กฎหมายและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน ปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ กล้าแสดงจุดยืนของตนเอง ติดตามและประเมินผล การตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของ กัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล (2562, หน้า 177) ได้กล่าวถึงลักษณะของภาวะผู้นำด้านการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจของผู้นำต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง เป็นการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของบุคคลต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณหทัย เลิศหล้า (2561, หน้า 66-73) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของประชาชนต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลกุ่มหัก อำเภอนองแคะ จังหวัดสระบุรี พบว่าด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก

2.5 จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอนานิง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความคิดริเริ่ม พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ นำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับความต้องการของราษฎรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในและภายนอกหมู่บ้าน/ชุมชน สามารถเปลี่ยนแปลงความคิด ทักษะคิดของประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง และนำมาประยุกต์ใช้และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวความคิดของไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553, หน้า 59) ได้กล่าวว่า ผู้นำต้องมีลักษณะสำคัญของภาวะผู้นำด้านความคิดริเริ่ม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในและภายนอกของผู้นำ ที่แสดงถึงความสามารถในการนำผู้ใต้บังคับบัญชาให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยใช้การประสานงาน ความยืดหยุ่น ความเชื่อมั่นในการมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของสกุรัตน์ นุชผักแว่น (2560, หน้า 113-120) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอยะรัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านความคิดริเริ่ม อยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และรวดเร็ว ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตรงไปตรงมา มีความเสียสละเพื่อประชาชน รองลงมา คือ ควรเป็นคนรุ่นใหม่ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีมาพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ควรเสียสละเวลาของตัวเอง มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น เพื่อให้การสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหา ในชุมชน ควรตรวจสอบดูแลประชาชนให้ทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและผู้ยากไร้ เพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ มีความจริงใจ ไม่ถือตัว ไม่แบ่งพรรคแบ่งพวก รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และ

มีความโอบอ้อมอารีต่อลูกบ้าน ควรมีจิตใจที่เข้มแข็ง พร้อมบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้ประชาชน ตามลำดับ

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ ควรมีสุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ทำทางเป็นมิตร สุภาพอ่อนโยน มารยาทดี ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ เป็นอย่างดี วางตัวน่านับถือ น่าชื่นชม เป็นแบบอย่างที่ดี สุขุม รอบคอบ กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน

1.2 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ควรให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจถูกต้อง เด็ดขาด และรอบคอบ สอดคล้องกับสภาพบริบทและสภาพปัญหา ตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ภูกระเปียบ กฎหมายและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ มีการศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน ปรีกษาหารหรือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ กล้าแสดงจุดยืนของตนเอง ติดตามและประเมินผลการตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ

1.3 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ควรกล้านำเสนอแนวคิดและลงมือทำสิ่งใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นโดยไม่กลัวความล้มเหลว สามารถในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์ที่เร่งด่วน มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์และโปร่งใส ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ

1.4 ที่ทำการปกครองอำเภอและจังหวัด รวมถึงกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับกำหนด ผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นประโยชน์ประชาชนต่อไป

1.5 ประชาชนสามารถนำผลการวิจัยภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและพิจารณาเลือกผู้ใหญ่บ้านที่มีความเหมาะสมที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำของหมู่บ้านและชุมชน ซึ่งการเลือกผู้นำที่ดีมีคุณภาพจะสามารถนำพาชุมชนไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถสนองความต้องการของหมู่บ้านและชุมชนได้อย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดยโสธร เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดยโสธร

2.3 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลการความสำเร็จในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอลำสนธิ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ดำรงตำแหน่งในช่วงระยะเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์ว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งส่งผลต่อภาวะผู้นำอย่างไรบ้าง

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในสภาพปัจจุบันจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยภาวะผู้นำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบทบาทหน้าที่ คือ ต้องมีความตั้งใจ อุทิศเวลาในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานโดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถติดต่อประสานงานและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น ให้คำปรึกษาแก่ราษฎรในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้ 2) ด้านบุคลิกภาพ คือ ต้องมีสุขภาพจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่างกายแข็งแรง มั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย ควบคุมอารมณ์ตัวเองได้เป็นอย่างดี เป็นแบบอย่างที่ดี สุขุม รอบคอบ กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และมีทัศนคติและค่านิยมที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ต้องสามารถสื่อสารกับคนทุกฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึ่งของราษฎร เข้าถึงราษฎร จิตใจกว้างขวาง ยอมรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากราษฎร ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่นได้โดยไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก 4) ด้านการตัดสินใจ คือ สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง เด็ดขาด และรอบคอบ ตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ถูกระเบียบ กฎหมายและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าแสดงจุดยืนของตนเอง ติดตามและประเมินผลการตัดสินใจ และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการตัดสินใจ และ 5) ด้านความคิดริเริ่ม คือ ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด กล้าทำ นำความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนาพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับความต้องการของราษฎร เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในและภายนอกหมู่บ้าน/ชุมชน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาตนเอง และนำมาประยุกต์ใช้และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ โดยจากผลการวิจัยจะทำให้เห็นภาพชัดเจนว่าหมู่บ้าน ชุมชนต้องการผู้นำแบบใด ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและพิจารณาเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีความเหมาะสมที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำของหมู่บ้าน และชุมชนได้เป็นอย่างดี และหากได้ผู้นำที่มีคุณภาพที่ประชาชนต้องการก็จะส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่และสามารถปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงต่อภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี รวมถึงได้รับความไว้วางใจและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนให้ยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2562). คู่มือปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประจำปี 2562. กรุงเทพฯ: อสารักขาตินแดน.

กัลยารัตน์ อธิระชนชัยกุล. (2562). พฤติกรรมองค์การและการพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น
ณทัย เลิศหล้า. (2561). ทศนคติของประชาชนต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ตำบลกุ่มหัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เดชา เดชะวัฒนะไพศาล. (2565). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ที่ทำการปกครองอำเภอขานี. (2566). สำนักทะเบียนอำเภอขานี. บุรีรัมย์: ที่ว่าการอำเภอขานี.

_____. (2566). แผนพัฒนาอำเภอ พ.ศ. 2566-2570 ฉบับทบทวน 2566 อำเภอขานี จังหวัดบุรีรัมย์.
บุรีรัมย์: ที่ว่าการอำเภอขานี.

- เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัล เอ็กเพรส.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2558). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์
- พนิดา รัชฎาเพชร. (2565). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. *การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 13, 12 พฤษภาคม 2565* (หน้า 2353-2368). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พัชรา วาณิชสิน. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2553). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2560). *มนุษย์สัมพันธ์: พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศากกร วิเศษนคร. (2566). ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 3(5), 285-300.
- สกุรัตน์ นุชผักแว่น. (2560). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาเสา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์*. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อัมรินทร์ พานัด. (2563). *อิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.